

VIVÈNCIES **La Barcelona que vaig viure, 1931-1945**

Concepció Riera i Alegre, Artés (Barcelona)

Quan tot just acabava de complir 6 anys, es va proclamar la República, cosa que als meus pares no els va agradar gens ni mica. Però, com que ho comentaven tant, jo preguntava: “Bé, què és això tan dolent?”. I em responien: “Tu no et preocupis pas...”. Però tot el poble estava revolucionat. Ben aviat començaren a cridar els quintos i soldats, i més nois i homes, i cada vegada més.

Al cap de poc temps ens prengueren les monges del col·legi i ja ens quedàrem sense classes. Jo tenia un germà més gran i una germana més petita que jo.

Aleshores jo ja dominava l'aritmètica, les quatre regles i tota mena de problemes, i ja entràvem a l'àlgebra i no sé què més. En el català i la gramàtica també recordo que progressàvem: els articles, els verbs, etc. També teníem, dia sí i dia no, labors i urbanitat. Perdut tot això, ens dedicàvem a jugar i més jugar.

De tant en tant teníem algun professor, fins que també l'enviaven al front a fer la guerra.

Recordo molt bé un dia en què em trobava, cap al migdia, a un camp dels meus pares quan, de sobte, va passar un avió, carregat de bombes (es veien ben bé). Em vaig espantar i em vaig amagar sota una olivera, tot vigilant cap on anava. Em vaig tirar a terra, en la gran explosió, tapant-me les orelles. Després les explosions van seguir a Manresa, a 13 quilòmetres d'Artés.

També tinc un record molt fresc de la recollida, per tot el poble, dels sants o imatges. A casa meva guardàvem “El davallament de la creu”, en el que mare i fill eren figures de persones que duïen a la processó de Setmana Santa, juntament amb d'altres, i la meva mare plorava. Però van dir-li: “No ploreu; això rai que es pot tornar a fer; hem de salvar els homes, les vides...”. Però no passaren gaires dies que van assassinar 8 pares d'amigues meves. Tot em dol més en els meus 80 anys.

Va anar passant el temps, i passàvem molta gana. Si un dia teníem farinetes de blat de moro, era una festa major. Recordo molt bé que, pocs dies abans de l'entrada dels nacionals, el dia de Reis, el 6 de gener, la meva mare ens va despertar molt d'hora... “Veniu, veniu...”, i ens presentà un gran paquet que

haviem deixat els Reis. Era un gran pa de quatre quilos. Glòria! Però durà poc... I és que si en menjàvem, era negre, fet de garrofes...

Abans d'arribar els nacionals, la meva mare va recollir 9 homes a la pallissa, però no teníem res per donar-los de menjar. Ells ens varen repartir uns xuscos que duien.

Els nacionals entraren a Barcelona, i arribaren a Sabadell. Recordaré fins que morí el gran dinar a l'arribada d'aquests a Artés. Aquells nois refugiats a casa meva li van dir a la meva mare: "Senyora, nosaltres ens morim de gana, i aquells animals, també", doncs feia dos dies que unes oques cridaven dia i nit. Les havia deixat l'alcalde feia ja dos dies; saltaren pel terrat i llençaren al nostre corral pollastres, oques, gallines... El meu pare els va dir: "No, no, no són nostres!", però ells no ens feren cap cas. Els desplomaren i la meva mare preparà la caldera del dia en què es matava el porc, i que també servia per fer la bugada.

Cap a les 9 del vespre de l'endemà, repicaren les campanes, en senyal de l'arribada dels nacionals a Artés. Tots sortírem a mirar, però ja teníem el ventre ben ple, i els plats de cadascú recordo que eren curulls dels ossos i ossets de tota mena.

Els nou vinguts ens van requisar tota classe de monedes que fossin de plata, i encara esperem que ens les tornin.

Als 14 anys vaig recuperar una miqueta de col·legi durant un parell d'anys; als 20 em vaig casar, i també es va continuar amb el racionament, i si no en tenies prou, podies comprar d'estraperlo, és a dir, d'amagat i més car.

Conchita Riera